

Het Jaar van de Spreeuw

Vogelbescherming Nederland heeft het jaar 2014 uitgeroepen tot het Jaar van de Spreeuw. Omdat het niet best gaat met het vogeltje. Heel natuurbeschermend Nederland trekt zich dat aan en zint op middelen om de spreeuw een betere toekomst te kunnen geven.

DOOR FRANS BUISSINK

Het begon de afgelopen nazomer echt op te vallen. Van die heel grote, donkere, voortgolvende spreeuwenwolken waren er niet veel. Wel wat zwermen, maar lang niet zo groot en indrukwekkend als voorheen. Tja, wanneer was dat? Als iets verdwijnt duurt altijd even voordat je er erg in hebt.

Zo is het ook met de spreeuwen gegaan. Er zijn er steeds minder en dat is op gaan vallen bij de mensen van SOVON Vogelonderzoek Nederland. Die werken samen met Vogelbescherming en tellen geregeld de vogels in Nederland om zo de vinger aan de pols te houden. Zij zagen vanaf de jaren '80 van de vorige eeuw dat de aantallen spreeuwen elk jaar met vier procent afnamen. Tussen toen en 2012 telden ze wel veertig procent minder spreeuwen.

Zorgelijk. Want spreeuwen horen erbij. Ze lijken zo gewoon, maar wat zijn ze leuk. Zoals ze op een dakrand met glanzende veren in het zonnetje zitten te kwetteren en sputteren. En dan al die geluiden die ze nadoen. Spreeuwen zijn meesterlijke imitators. In één langgerekte

aria laten ze achtereenvolgend een piepend hekje, een mobieltje en roepende wulpen horen.

En ze zijn ook nog eens nuttig. Je ziet ze weleens massaal bezig in een stuk weiland: druk rondtrippelend en steeds in de grond pikkend. In de tijd dat ze jongen hebben vliegen ze af en aan tussen zo'n plek in het gras en hun nest ergens onder de dakpannen. Telkens met een bek vol emelten. Dat zijn de larven van langpootmuggen die ondergronds knagen aan de wortels van gras en kruiden.

Massale slaappleaatsen

Heel vroeger werden jonge spreeuwen ook nog wel gegeten. Tegenwoordig zijn ze onze vrolijkste burens. Tot de nazomer. Dan verzamelen ze zich in zwermen om rond te trekken van de ene voedselplek naar de andere. Vaak in gezelschap van eveneens rondtrekkende Kieviten. Tegen de avond komen de kleine zwermen bij elkaar. Samen vormen ze steeds grotere spreeuwenwolken. Zo'n wolk strijkt dan neer op een vaste slaappleaats.

Help onze spreeuwen

Iedereen kan in het Jaar van de Spreeuw de onderzoekers een handje helpen. Met tellen en waarnemen. Kijk daarvoor op www.sovon.nl en klik door op Telprojecten. Ook vindt u op deze site alle achtergrondinformatie over het Jaar van de Spreeuw.

De spreeuwen zelf helpt u het beste door ze nestgelegenheid aan te bieden door bijvoorbeeld een spreeuwenpot op te hangen, verkrijgbaar bij tuincentra en bij Vivara op internet.

Misschien moet je zeggen rustplaats, want van slapen lijkt weinig terecht te komen: het kwebbelt en kwettert maar de hele nacht door. Men vermoedt dat er ervaringen worden uitgewisseld. Zulke massale slaappleaatsen kunnen in een stedelijke omgeving voor behoorlijk wat ergernis zorgen. Ze geven een hele nacht lawaai en zorgen voor een constante regen van spreeuwenpoep.

Wel nuttig, maar niet welkom in de moderne landbouw

Hartje winter zijn de wolken weg, meestal vertrokken naar Zuid-Engeland. Ze hebben dan plaats gemaakt voor spreeuwen uit Rusland en omstreken. In winterkleed, met buiken vol stippels, die bij de nadering van het voorjaar afslijten.

Overal in Europa hebben de spreeuwen het moeilijk. Naar de oorzaken is het nog gissen, maar waarschijnlijk is dat moderne landbouw te weinig emelten, slakjes, wormen en andere voedselbronnen voor ze overlaat.

Daarom zijn spreeuuvriendelijk beheerde graslanden van natuurorganisaties als Landschap Noord-Holland steeds belangrijker voor ze. ●